

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 2.
Helmikuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG. HUUGO NYBERG.
Vastaava. Toim. sihteeri.

1909
XIV:sta vuosik.

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta.

Sisälllys: K. E. Kahva. — Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys. — Palkattomain palkka. — Huomautus. — Säästäväisyydestä. — Kirje kuuromykkäin jatkokursselta Turussa. — Kirjeitä kuuromykkäiltä. — Tietoja kotimaasta. — Ilmoituksia.

K. E. Kahva.

Jo lehtemme viime numerossa kerroimme Oulun km. koulun johtajan, maisteri K. E. Kahvan kuolemasta. Julkaisimme silloin myös lyhyen elämäkerran hänestä. Nyt vasta voimme painattaa hänen kuvansa lehtemme

melukijain nähtäväksi. Painattamme samalla tähän vielä pitemmän elämäkerran, joka on otettu Oulun sanomalehdestä »Kaiusta».

Tammikuussa 3 p:nä vaipui täällä kodissaan kuolonuneen Oulun kuuromykkäinkoulun

johtaja, fil. maisteri Kaarlo Emil Kahva. Vaikea katarri, jota vainaja oli potenut jo monet vuodet, paheni viime aikoina tuntuvasti ja muuttui noin viikko sitten hermokuumeeksi, johon parhaassa iässä oleva mies sortui.

Vainaja syntyi Ilmajoella toukok. 11 p:nä v. 1869. Käytyään Vaasan suomalaisen lyseon tuli ylioppilaaksi v. 1890, suoritti fil. kandidaattitutkinnon v. 1894 ja yihittiin vuonna 1897 maisteriksi. Tutkinnon suoritettuaan antautui hän melkein heti kuuromykkäkoulualalle, toimien opettajana Turun kuuromykkäkoulussa 1896—1902; viimeainittuna vuonna tuli vainaja Ouluun äskettäin perustetun kuuromykkäkoulun johtajaksi, ja hoiti tätä tehtävää kuolemaansa saakka. Näiden virkojen ohella oli hän myös väliaikaisena opettajana Turun suomalaisessa lyseossa ja jatkoopistossa sekä Oulun kauppakoulussa. Kuuromykkäkouluja var-
ten julkaisi hän v. 1899 Maantieteen oppikirjan ja v. 1902 Suomen historian oppikirjan sekä kirjoitteli useihin suomalaisen puoleen sanomalehtiin, kuuluen m. m. Kaiun avustajiin.

Kaarlo Emil Kahva oli perusteellinen ja kyvykäs opettaja, etevä johtaja ja toveriensa piirissä pidetty mies. Kotoisin niiltä seuduilta, joissa suomalainen tarmokkuus, päättäväisyys ja suoruus kansan luonteessa ja käytöstavassa eheimpinä ilmenevät, olivat samat ominaisuudet tavattavina vainajassakin. Ei edes kiihdyvä tauti kyennyt lamauttamaan hänen toimintatarmoaan, jota tarkka velvollisuuden tunne aina ohjasi. Viimeiseen tuntiin saakka hoiti vainaja äsken päättäneellä lukukaudellakin opetustehtäviään sekä voimia ja kärsivällisyyttä kysyvää johtajaintiaan yhteiskunnan kovaosaisille varatussa laajassa oppilaitoksessa. Vasta sitten kun lukukauden työ koulussa oli päättynyt ja muut riensivät nauttimaan virkistävää lepoa, kallistui väsynyt johtaja tautivuoteelle, josta ei enää noussut.

Suora suomalainen niin luonteeltaan kuin tavoiltaanakin oli Kaarlo Emil Kahva. Se ihanteellinen maailmankatsomus, jonka hän nuoruudessa oli itselleen omaksunut, säilyi läpi kovimpien koettelemusten aikojenkin.

Pitkällisestä sairaudesta sekä osaksi luontaisesta taipumuksesta vetäytyä syrjään huomattavilta paikoilta, johtui vainajan erillään pysyttäytyminen julkisesta elämästä. Mutta milloin hän vakavan sanan vakavassa keskustelussa lausui tai supisuomalaisella leikillisyydellä höysti vapaampaa puhelua, tarkkaavaisuudella puhetta kuunneltiin ja oikeaan sanat tavallisesti osuivat. Ne, jotka vainajaa pääsivät lähemmin tuntemaan, muistelevat kauvan

kaipauksella sitä tyhjää sijaa, jonka Kaarlo Emil Kahva jälkeensä jätti.

Surevan puolison, o. s. Mittler, ja omaisten suruun yhtyvät kaikki ne kansalaiset niin Oulussa kuin muuallakin, jotka Kaarlo Emil Kahvassa olivat oppineet tuntemaan kunnon toverin ja ystävän, oikeudentuntoisen opettajan sekä rehellisen, maatansa ja sen kansaa rakastavan suomalaisen.

Oulun kuuromykkäinkoulun johtajan maisteri K. E. Kahvan maalliset jäännökset saatettiin perjantaina 8 p. tammik. Oulun rautatienasemalle sieltä edelleen kuljetettavaksi Ilmajoelle. Kuuromykkäinkoululle, josta ruumissaatto lähti, oli kokoontunut lukuisasti vainajan tuttavvia ja ystäviä saattamaan häntä viimeiselle matkalleen. Suruhuoneessa puhui asessori Mannermaa lämpimiä toivon ja lohdutuksen sanoja omaisille raamatun lauseen johdosta: »Mestari on tullut ja kutsuu sinua». Saattueen liikkeelle lähtiessä lauloi Oulun Nuijan sekakööri muutamia värsyjä virrestä »Mä että täältä erkanen».

Rautatienasemalle saavuttua nostettiin arkku vaunuun ja monilukuisten seppeleiden laskeminen alkoi. Oulun kuuromykkäinkoulun opettajakunnan seppeleen laski opettaja J. A. Korpela. Oulun kauppakoulun puolesta, jossa vainaja oli opettajana työskennellyt, laski seppeleen rehtori Santeri Dahlström omistaen samalla kaipauksen ja kiitoksen sanoja poismenneelle, joka tunnollisesti oli loppuun asti tehtävänsä koulussa hoitanut. Oulun kasvatustopillisen yhdistyksen seppeleen laski lehtori A. Rantanen. Oulun Nuijan ja sen naisjärjestön seppeleen laskivat rouva A. Kivekäs ja maisteri A. Raubamaa, puhuen jälkimäinen niistä ihanteellisista aatteista, joita vainaja oli läpi elämänsä kannattanut. Vielä laskettiin seppeleitä Turun kuuromykkäin koulun opettajakunnalta sekä useilta yksityisiltä perheiltä. Lopuksi lauloi kööri virren »Mä kuolon tietä kuljen vaan» sekä tilapäinen mieskvartetti »Iteger vitae» ja »Tuuti lasta».

Lauantaina vietiin sitten ruumis Ilmajoelle, jossa sunnuntaina klo 2 ruumiin siunaus tapahtui kirkossa. Ruumis kannet-

tiin urkujen surusävelten soidessa alttarin eteen. Kun virrestä 208 oli veisattu pari värsyä, astui arkun ääreen pastori J. Lauro-nen, joka raamatunlauseen »Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä sinulle elämän kruunun annan» johdosta huomautti vaina-jan päivätyötä kuuromykkien keskuudessa, joiden kovaosaisten himmeitä sielunvaloja, luonnon lukitsemia sydämiä hän koetti opetuksen kautta avata valolle, auttaa kuolemaan tiedon ja totuu-den nostavaa ja mahtavaa ääntä ja lausuttuaan lohdutuksen sanoja vainajan omaisille, siunasi ruumiin. Mieskuoro lauloi »Mä kuo-lon tietä kuljen vaan». Urkujen surusäveleet alkoivat taas soida ja ruumis kannettiin haudan luo ja mieskuoron laulaessa: »Vai-puos, vaivu synnyinmaasi helmaan» laskettiin se hautaan. Hau-dan umpeen luotua alkoi lukuisten seppelten ja kukkavihkojen laskeminen. Ennen mainittujen lisäksi laskettiin niitä Jyväskylän kuurom. koulun työtovereilta, pastori Nymanilta sekä useilta muilta Pastori Lauronen toi väsyneelle toverille viimeisen tervehdyksen koulutovereilta ja maisteri Laurosela laski etelä-pohjalaisten yli-oppilaiden seppeleen. Laulettiin vielä »Tuuti lasta» ja puhdasta valkoista lunta rupesi putoilemaan kummulle ja sen kukkasille.

Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys.

Toimintavuosi 1908.

Viime vuonna on T. Km. R. Y:s työskennellyt samaan tapaan kuin ennenkin. Sen toiminnasta sillä ajalla mainittakoon tässä seuraavat tiedot.

Vaikutus Turussa. Raittiusiltamia on toimeenpantu 7. Nii-hin ovat kaikki kuuromykkät olleet aina tervetulleita. Ja heitä onkin niissä käynyt hyvin paljo. Iltamiin on koetettu saada vaihtelevat ohjelmat puheineen, esitelmineen, kertomuksineen, satui-neen, kuvaelmineen ja kauniine taikalyhtykuvineen. Toisinaan ovat kuurom:t itse valmistaneet iltaman ohjelman, toisinaan on heitä avustanut siinä joku kuuleva. Huomattavasti ovat nämäkin iltamat vaikuttaneet kohottavasti ja sivistävästi paikkakunnan kuuromykkiin.

Raittiusmatkat. Kuluneena vuotena on raittiusmatkoja tehty Tampereelle, Helsinkiin ja Saloon. Raittiusaatteen merkitystä k:mykille on näissä paikoissa selvitelty samalla tavalla kuin Turussakin iltamissa. Tampereen matka on tehty saman kaupungin valtuuston myöntämällä avustuksella. Helsingin ja Salon matkaan on käytetty Suomen km. liiton antamaa apurahaa. Kuurom. liiton tarkoitusta ja toimintaa on näillä matkoilla myös koetettu selvitellä. Kuuromykkiä on näissä paikoissa runsaasti ollut saapuvilla.

Esitelmän luku. Raittiusesitelmiä on vuoden kuluessa pidetty 19. Niissä on raittiusasiaa selvitetty eri puolilta havainto-esineiden avulla.

Apurahat. Turun Säästöpankilta on yhdistys saanut 100 mk. huoneuston vuokraan. Turun km. auttajayhdistys on antanut 100 mk. raittiusyhdistyksen työn edistämiseksi. Mieluinen tehtävä on yhdistyksellä lausua arvoisille avustajilleen vilpittömmän kiitoksensa näistä avustuksista.

Tilit. Yhdistyksen säästö edelliseltä vuodelta teki 232 mk. 35 p. Tulot tekivät 267 mk. 30 p., joten varat vuoden lopussa tekivät yhteensä 500 mk. 15 p. Menot olivat 219 mk. 15 p. sekä säästö tälle kuluvalle vuodelle oli 280 mk.

Jäsenluku. Vuoden alussa oli yhdistyksen jäsenluku 70. Vuoden kuluessa on tullut uusia jäseniä 7 ja jäsenluettelosta on poistettu 3. Vuoden lopussa oli jäseniä 74, joista naisia oli 44 ja miehiä 30. Jäsenmaksu on ollut sama kuin ennenkin, nimittäin kaupunkilaisilta 50 p. ja maaseutulaisilta 30 p. Köyhemmiltä jäseniltä ei ole jäsenmaksua kannettu.

Lainakirjasto. Kirjojen luku siinä on ollut 117. Kirjastonhoitajana on toiminut nti A. Pihlaja.

Raittiuskirjallisuus. Yhteensä on ostettu ja levitetty ilmaiseksi sekä Turussa että maaseudulla raittiuslehtisiä 15 mk. arvosta. Osa niistä on jaettu risticiteissä.

Sanomalehdet. Tilattu on raittiuslehti Kylväjä ja lahjaksi on saatu paikkakunnan lehdistä Uusi Aura.

Lippu. Yhdistyksellä on nyt valmiina lippuluonnos, jonka on tehnyt taiteilija Sävele Angervo. Lippurahastoon on saatu rahaa yhteensä 41 mk. 40 p.

Vuokra. Kokouksiaan ja iltamiaan on yhdistys saanut pitää Turun km. seuran huoneustossa. Vuokraa maksaa se puolestaan 100 mk. vuodessa.

Raittiuskursseja. Yhdistyksen toimikunta päätti panna toimeen raittiuskurssit puhekoulun käyneille kuuromykille Turussa tämän vuoden tammik. 3—12 p. Silloin nimittäin kokoontui Turkuun paljo kuuromykkiä yleisiin jatkokursseihin. Raittiuskurssissa päätettiin antaa tietoja väkijuomain turmiollisuudesta ja etupäässä ohjata kurssilaisia raittiuskirjallisuuden käyttämiseen. Sen lisäksi päätettiin antaa opastusta raittiusihtamain ohjelmain tekemisessä. Nämä päätökset ovatkin pantu täytäntöön edellämaitun ajan kuluessa. Raittiuskurssilaisten toivotaan paikkakunnillaan levittävän raittiusaatetta toveriensa keskuudessa saamainsa ohjeiden mukaan. — Myöskin on päätetty pitää raittiuskurssit kevätlukukauden aikana Turussa asuville kuuromykille.

Toimikunta. Yhdistyksen puheenjohtajana on ollut op. J. K. Palomaa. Varapuheenjohtajana on ollut neiti E. Erich. Rahavarainhoitajana on toiminut rouva E. Virtanen. Kirjurin toimi, jota puheenjohtaja on hoitanut, on ollut avoinna. Toimikunnan muina jäseninä ovat olleet maisteri: E. Lück, neidit A. Pihlaja ja E. From sekä hra E. Manelius.

Ilahuttavana asiana on mainittava, että kuuromykät itse entistä enemmän ovat toimineet yhteisen raittiusaatteen hyväksi. Ja mitä enemmän he innostuvat, tekevät työtä kestävyydellä, sitä varmemmin ja pikemmin kulkee raittiusaate voittoon myös kuuromykkäin keskuudessa.

Turussa tammikuulla 1909.

J. K. Palomaa.

Palkattomain palkka.

Usein näemme kun monta ihmistä akkiä kutsutaan pois elämästä, juuri kun he ovat parhaimmassa työn teossa. He eivät saa edes nähdä mitä tuloksia heidän työnsä tuo.

Näemme äidin joka hellänä vaalii pientä armastansa, sillä

kauniimmat laulunsa laulaen. Mutta usein tuleekin tuoni (kuolema) väliin ja äidin ihana ääni lakkaa kuulumasta. Tuoni ei kysy kenen luo hän saa tulla ja milloin. Se on armoton.

Myöskin näemme isän, joka aamusta myöhään iltaan auran ja kuokan kanssa raataa korvessa. Hän kaataa puita, kuokkii ja kyntää, niin, että karu maa muuttuu viljavaksi pelloksi. Hän saa kärsiä ja tehdä työtä poikansa hyväksi. Palkakseen toivoo hän saavansa nähdä lapsensa onnellisina. Mutta sen kieltää häneltä tuoni. Ainoa palkka on horjuminen lepoon, joka on haudassa.

Monet jalot ihmiset samoin tekevät työtä yhteiskunnassa. He parantavat onnettomien asemaa. Hyvin monenlaisilla aloilla he ubraavat voimansa maansa hyväksi. Sitten kaiken puuhan ja taistelun jälkeen he saavat jättää aarteensa eli työnsä tulokset toisille, kun tuoni heidät pois vie.

Kaikki jaloluontoiset ihmiset saavat kuitenkin kerran palkkansa. Täällä heidän palkkana on rauhallinen mieli, tiedosta, että heidän työnsä on hyödyksi. Mutta viimeiseksi on kunnollisen työn ja jalon tunnon palkkana taivas, jonka vertainen ei mikään voi olla.

— linnea. —

Huomautus.

Keväällä 1907 nostettiin kysymys siitä, että Pietarsaaren kuuromykkäinkoulun ja sen perustajan, Anna Heikelin muistoksi pystytettäisiin yksinkertainen kivi sille paikalle, missä koulu ensin oli työskennellyt. Allekirjoittaneet päättivät silloin toteuttaakseen hanketta ryhtyä keräämään varoja neiti Heikelin oppilailta ja ystäviltä. Keväällä 1908 oli määrä pitää Pietarsaaressa kuuromykille Jumalanpalvelus ja koska siihen tilaisuuteen odotettiin useita kuuromykkiä saapuvaksi, toivottiin että kivi jo silloin voitaisiin pystyttää. Muut yrityksen yhteydessä olevat kysymykset päätettiin jättää tulevaisuuden varaan. Sovittiin myös siitä, että lahjoja vastaanottaessa huomautettaisiin antajille että, ellei aijetta syystä tai toisesta voitaisi toteuttaa, lahjat annettaisiin takasin.

Rakkaan aiheen toteuttamista estävät, ikävä kyllä, monet ainakin nykyoloissa voittamattomat seikat. Tämän johdosta olemme täyttääksemme lupauksemme päättäneet antaa lahjat takaisin. Täten olemme tahtoneet asiasta ilmoittaa niille, jotka siten kun olimme ajatelleet ovat tahtoneet kunnioittaa Anna Heikelin muistoa. Sattuneesta syystä tahdomme samalla mainita, että jos tahdottaisiin koota Anna Heikelin nimeä kantava kuuromykkien hyväksi käytettävä rahasto, emme ehdottomasti sitä vastustaisi, kunhan vaan joku ryhtyy yrityksen alkuunpanijaksi. Sen mukaan kun kumminkin tunnemme Anna Heikelin periaatteita ja kuuromykkäin vähäisiä varoja, yhtyisiimme asiaan hyvin epäillen.

P. Stade.

M. Kahelin.

E. Stade.

Gustaf Rosendahl.

Anton Stade.

Säästäväisyydestä.

Kuulkaapa kuuromykät! Usein kuulee puhuttavan hyvistä ja huonoista ajoista, kuinka ne vaihtelevat ja kuinka hyviä aikoja seuraa huonot ajat. Tämä on kyllä totta, mutta samalla on tarjona kysymys: eikö ole minkäänlaisia keinoja huonojen aikojen synnyttämien tukaluuksien torjumiseksi? Juuri sen kysymyksen olen tässä tahtonut ottaa puheeksi.

Luonto itse osoittaa yksinkertaisimman keinon kovien aikojen vastustamiseen. Katsokaamme: kesällä aurinko lämmittää maata, jossa kasvaa runsaasti kaikkea, mitä me ylläpidoksemme tarvitsemme. Viljavainiot lupaavat runsasta satoa. Koko luonto tarjoo meille antimiansa. Tarvitsemmeko kaiken tämän juuri nyt elatukseemme? Emme! Mutta pieni lapsikin tietää ettemme saa jättää viljaa pellolle ja niitylle korjaamatta. Se on otettava talteen, sillä muuten saamme talvella kärsiä puutetta ja kurjuutta. Tämä kokemus on meitä opettanut käyttämään hyväksemme yltäkylläisyyttä kesän aikaan, jolloin luonto on elinvoimaisin. — Mutta, mitä me tästä voimme oppia? Me voimme oppia säästäväisyyttä. Kevytmielinen, ajattelematon kuuromykkä nuoriso

useinkin elää huonosti. Kuuromykan on vältettävä juoppoutta ja epäsäännöllistä elämää! Raitis ja säännöllinen elämä tekee säästämisen mahdolliseksi ja säästämisen kautta syntyy hyvin vointi. Kyllä on ikävätä, kun maassamme löytyy paljon työttömiä, jotka eivät saa jokapäiväistä leipää. Miksi heillä ei ole säästöä pankeissa, vaikka löytyykin paljon säästöpankkeja maassamme? Näihin on jokaisella tarjona tilaisuus tallentaa roponsa. — Saattaako siis pienikin säästö, esim. 25 penniä viikossa, kasvaa korkoa? Saattaa kyllä! — Se käy päinsä yhteen kartuttamisen avulla. Katsokaamme vielä kuinka pienet säästöt voivat enentyä. Oletamme, että kuuromykkä kuukausittain saattaa panna yhden markan säästöpankkiin. Pankki maksaa 5 % koron vuodessa, 5 penniä vuotuista korkoa jokaiselta markalta. Oletakaamme, että toimellinen kuuromykkä 20 vuotiaana alkaa tehdä säästöjä ja jatkaa niiden tekemistä, kunnes on 55 vuotta täyttänyt. Silloin hän on pannut säästöön vuosittain 12 markka 35:den vuoden kuluessa, eli kaikkiaan 420 mk. Lisäksi kunakin vuonna hän on rahoistaan saanut korkoa. Senkin hän on saattanut panna pankkiin ja sillä lisätä pääomaansa. Jos hän on niin tehnyt koko ajan, niin hänen säästönsä nyt 35:den vuoden päästä nousee 1,115 markkaa. — Tästä taas silmänne aukenee ja hämmästyy, kuinka pienestä markasta kasvaa tuhanteen markkaan. Siis on 735 korkoa. Huomautetaan vielä, että säästöpankkiin talletetut rahat milloin tahansa saa ottaa ulos, niin että, esim. itselleen kodin rakentamisen, avioliiton, tai taudinkohtauksen sattuesssa, varma apu aina on saatavissa. Paljon löytyy kuuromykkiä, joilla ei ole säästöä pankeissa ja saavat huonoa palkkaa, menevät avioliittoon, jossa ei voi elättää vaimoa ja itseään, sekä joutuu huonoon elämään ja työttömiksi. Kuuromykille olisi välttämätön säästää. Heidän täytyy panna säästöä pankkiin, sekä lisäksi pitäisi heidän panna vakuutusmaksua henki- tai vanhuus- ja työnkyvyttömyysvakuutuskassaan. Viime mainittu vakuutus on hyödyllinen. Useinkin kuulee kerrottavan, että säästäväiset ihmiset tulevat onnelliseksi ja rikkaaksi. Noudattakaat säästäväisyyttä kuuromykät!

Lauri Vainola.

Kirje kuuromykkäin jatkokursseilta Turussa.

Tammikuun 3 päivästä 13 päivään oli Turun kuuromykkäin auttajayhdistyksen toimikunta kutsunut koulun entiset oppilaat jatkokursseihin. Nuorta väkeä olikin kerääntynyt lähes viisikymmentä henkeä. Enempää ei enää olisi mahtunutkaan. Tämä reipas, iloinen joukko majoitettiin koulun asumalaitoksen suuriin suojiin. Koulun johtaja Pastori Nordman näet jalomielisyydestä luovutti koulun ja asumalaitoksen kurssilaisia varten. Vieläpä oli meille toimittanut vapaan asunnon ja ruuankin. Kursseissa hän myös oli itse aina mukana rouvineen, nihhyvin opetuksessa kuin väliaikojen leikeissäkin.

Opetus oli järjestetty niin, että oli kolme osastoa. Joka osastolla opetettiin samoja aineita. Opetus alkoi virren veisuulla ja rukouksella kello 11 päivällä kolmas päivä tammikuuta. Opetusaineina olivat uskonto, laskento, äidinkieli, yhteiskuntaoppi, terveysoppi, asialliskirjoitus, pojilla piirustusta ja tyttöillä talousoppia. Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys oli myös järjestänyt raittiuskurssit muun opetuksen yhteyteen. Osanotto niihin oli vapaaehtoista. Joka päivä luettiin noin 6 ja 7 tuntia. Innostuneita kurssilaiset olivat kaikkiin aineisiin. Äidinkielitunnilla opimme myös kertomuksen Suomenkielisen sivistyksen kehitymisestä ja opettelimme ulkoa muistamaan kuuluisain lauluseppöjemme isänmaallisuutta uhkuvia runoja, joista mainittakoon Erkon »Kansalaislaulu» joka alkaa »Olet maamme armahin Suomenmaa, Ihanuuksien ihmemaa j. n. e.

Iltamia meillä oli kaksi. Toinen alkajaispäivän illalla ja toinen lopettajaisiltama. Niissä opettajat ja Pastori Nordman pitivät kauniita puheita. Näyteltiin jännittävä kuvasarja raittiin ja juopon miehen elämäkerrasta ja tarjottiin kahvia. Lopettajaisiltamassa sitti yksi oppilas kaikkien puolesta kiitti johtajaa ja opettajia heidän suuresta jalomielisyydestään. Ja iltama päättyi Pastori Nordmanin rukoukseen. — Elävissä kuvissa kurssilaiset myös kävivät pienillä pääsymaksuilla. Siinä teatterissa Humalistokadulla näyteltiin oikein opettavaisia ja kauniita kuvia.

Lomahetkinä taas nautimme täysin siemauksin vanhoista koulumuistoista rakkaiden entisten toverien seurassa. Leikkiä

laskettiin, runoja ja kirjallisuutta luettiin, jota opettajat, auliisti kyllä meille asumalaitokseen lainasivat. Monta, monta ystävyysliittoa jotka jo höltyä alkoivat näin uusittiin. Samoin kuin koulusta saimme monta hyvää ja tarpeellista ohjetta vastaisen elämämme varalle, niin nytkin jatkokursseissa. Näyttää siltä kuin koulun entiset oppilaat olisivat koulun opettajakunnalle yhtä läheiset kuin oksat puunrungolle tahi kanan poikaset äiti kanalle. Lapsena ollessamme olemme saaneet heiltä turvaa, opetusta, neuvoa ja ohjausta kaikessa. Mutta kun me nyt isoina olemme siitä suuresta perheestä erinneet, kuten lapset kodistaan kukin leipäänsä ansaitsemaan, niin eivät he ole holhokkejaan jättäneet, vaan uudestaan ja uudestaan kutsuvat meitä saamaan neuvoja ja ohjausta, jotta helpommin ja keveämmin liitelisi aluksemme elämän myrskyisellä ulapalla ja me viimein pääsisimme onnellisesti rauhan satamaan. Tämä, että he yhä uudestaan ja uudestaan koettavat meitä yhteen koota valistuksen kynttilän ympärille ja koettavat varattomimmallekin hankkia tähän tilaisuutta, on heidän suuri rakkautensa maailman melskeissä olemassa olonsa puolesta taistelevia entisiä oppilaitansa kohtaan.

Siis on meidän nuorten toivehikasten Suomen poikain ja tyttöjen kiitollisin mielin otettava vastaan entisten opettajaimme antamat neuvot ja kätkestävä sielumme syvimpään kolkkaan kaikki ne ylevät, puhtaat ja jalot aatteet, mitkä näissäkin jatkokursseissa saimme. Mutta velvollisuutemme ei ole ainoastaan muistaa vaan niitä myös toteuttaa jokapäiväisessä elämässä. Velvollisuutemme on kehittyä sekä henkisesti että aineellisesti. Ja viimeksi olkoon tässä Erkon »Kansalaislaulun» viimeinen värsy meille ohjeeksi. Se kuuluu näin:

Ylös, ylös yhtenä miehenä nyt
Suomen onnea valvomaan
Hetken työ tuhatvuosiin vaikuttaa
Isänmaahan ja maailmaan.

Lida Wanamo.

Kirjeitä kuuromykiltä.

Kaukaan tehtaalta 19²¹/₁ 09.

Hyvät Kuuromykkäystävät!

Ensi kerran rohkenen kirjoittaa täältä Kaukaan tehtaalta Kuuromykkäin lehteen, ja saan tervehtää kaikkia sen lukijoita, niin tunnetuita kuin tuntemattomiakin.

Tahdon kertoa vähän elämästäni: Olen syntynyt 1 p:nä elokuuta v. 1887 Ristiinassa, se on Mikkelin läänissä. Syntyessäni olin kuuleva. Yhden vuoden vanhana oli aivokuume ja kuuloni katosi. Minun vanhempani toimittivat minut Mikkeliin lääkärin hoidettavaksi, vaan turhaan; kuuloni oli mennyt. Minun vanhempani muuttivat pois Ristiinasta Lappeenrantaan v. 1894.

Ja minä olin 11 vuoden vanha, kun minun isäni vei minut Kuopion kuuromykkäinkouluun v. 1898. Kävin Kuopion k. m. koulua koko 8 vuotta ja pääsin pois koulusta keväällä v. 1906. Kuopion kuurojenkoulussa pastori Enlund Kuopiosta, laski meidät Herran Pyhälle Ehtoolliselle. Meitä oli samalla luokalla 10 oppilasta. Opettajanamme oli opettajatar Naemi Helsingius.

Olen nykyään sorvaajana Kaukaan rullatehtaalla. Kuinka koulutoverini voivat; pyydän teitä kirjoittamaan olostanne allekirjoittaneelle osoitteella Lappeenranta, Kaukas.

Monia tuhansia terveisiä kaikille tuttaville ja tuntemattomille kuuromykille.

Ystävyydellä *Ville Laitiainen.*

Arvoisa k. m. lehti ja sen lukijakunta!

Paljo, paljo näkyy k. m. lehdessä kirjeitä, mutta minulta ei ole vielä. Siis minäkin rohkenen lähettää ensimmäisen terveiseni ja suuret kiitokseni k. m. lehden toimittajille ja ystäville siitä, että he ovat piirtäneet siihen niin hauskoja ja opettavaisia kertomuksia y. m., joita olen jo lukenut 14 vuotta. Siihen olen ruvennut tutustumaan v. 1899 ja sitte rupesin tilamaan itselleni km. lehden ensi kerran v. 1901.

Nyt kerron elämäni olostä kuten muutkin kirjoittavat. Olen ollut aina kaikin voimin terveenä, josta kiitos olkoon taivaan Isällemme! — Sitä samaa toivon teillekin. Mutta silmäni ovat heikot, ja olen melkein sokea; en näe lukea, enkä kulkea pimeällä. Tulin sekä kuuroksi, että melkein sokeaksi karpuuliha-pon kaadosta toisella vuodella olessani. — — —

On kuusi vuotta kulunut siitä kun minä lopetin km. kouluni Kuopiossa. Silloin kävin H. P. E. 16 toverini kanssa 1903. Siihen päästi meidät kaikkien tuttu Pastori Nyberg. — Minusta tuntui sitte kovin ikävälle jättäissäni rakkaita opettajiani ja luokkakumppaneja. — Hei, hei! mitä kuuluu nyt luokkatovereille! Minä vaan olen rakkaassa kodissani maalla vanhempaini luona. Teen vaan isälleni kaikkea työtä, mitä tulee tehdä. Enimmäkseen kudon sukkia ja lapasia y. m. Km. siskoni on Pieksänmäellä jo toista vuotta. Ensi syksynä tulee hän pois kotiin ehkä. Aivan yksinäni vaan olen, eikä kukaan täällä puhuttele minua paljo. Olisivat niin hyvät ne opettajat ja muut km. ystävät että tulisivat käymään kodissani, milloin sattuvat. Kyllä isäni ja äitini ovat vieraanvaraisia ja ystävällisiä kaikkia kohtaan. Nyt en viitsi enempää piirtää. Sanon hyvin paljon lämpimiä terveyksiä tutuille ja tuntemattomille.

Iisalmi 3. 1. 09.

Halvin sisarenne

Hanna Säisä.

Tietoja kotimaasta.

Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistyksen vuosikokous pidettiin tammik. 9 p:nä kuuromykkäin huoneustossa Turussa Horttokadun 2:ssa. Yhdistyksen vuosikertomus on painettuna toisessa paikassa tätä lehteä.

Tilintarkastajain ehdotuksesta annettiin toimikunnalle tilinpäästö. — Kaupunkilaisjäseniltä päätettiin jäsenmaksuna kantaa 50 p. ja maaseutujäseniltä 30 p.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen opettaja J. K. Palomaa. Toimikuntaan valittiin rouva E. Virtanen, neidit E. Erich, A. Pihlaja ja E. From, herrat E. Lück ja E. Savisaari.

Tilintarkastajiksi tulivat neiti H. Liljefors, A. Vilkki ja H. Ylen.

Huvi-toimikuntaan valittiin rouva E. Virtanen, neidit A. Pihlaja ja E. From sekä herrat H. Perälä, H. Ylén, A. Vilkki ja E. Savisaari.

Kirjastonhoitajaksi valittiin hra H. Ylén.

Kokouksessa oli saapuvilla paljon kuuromykkiä myöskin maaseudulta.

Tietoja kuuromykistä. Puuseppä A. Vilkki on muuttanut Turusta Bomanin tehtaalta Paimioon puusepän työhön.

Suomen k. m. liiton vakinaiseksi jäseneksi Turussa on tullut Lambert Sandell Perniöstä. Varsinainen jäsenmaksu kuuromykiltä on 15 mk.

K. m. Kalle Karhu on nyt palveluksessa Revonlahdella isäntä Kustaa Kallilan luona.

Jatkokurssit Turun puhekoulun entisiä oppilaita varten toimeenpantiin kolmannen kerran Turun k. m. koulussa tammik. 3 p:nä. Ne kestivät 10 päivää tammik. 3 p:västä—12 p:vään asti. Opetusaineet olivat: uskonto, äidinkieli, laskento, asioimiskirjoitus, yhteiskuntaoppi, talousoppi tytöille ja piirustus pojille. Osanottajat jaettiin kolmeen osastoon.

Osanottajat olivat seuraavat: Aleksandra Sund-Eklom Pori, Hulda Honka Rymättylä, Oskar Viikuri Tyrvää, Varma Ojala-Kanervo Lieto, Siiri Talvia Tampere, Alma Nurminen Tampere, Aleksandra Saarinen Kaarina, Tuomo Hovilinna Huittinen, Hilma Niittymäki Loimaa, Olga Hakala Pöytyä, Maria Lillholm Helsinki, Amanda Juhontytär Rymättylä, Matti Kallio Kiikka, Albert Kai-volin Salo, Alma Valjus Viipuri, Anna Niinimäki Pöytyä, Sofia Savisaari ja Matti Savisaari Alavus, Mauno Saaristo Perniö, Anna Kaunismaa Tampere, Astrid Pouse Fiskars, Sanna Liinamaa Härmä, Evi Hakala Loimaa, Ida Vanamo Helsinki, Lauri Vainola Hausjärvi, Erkki Kuutti Tyrvää, Paavo Lepistö Salo, Kaarle Hakala Salo, Ilmari Stenius Alastaro, Aleksandra Helle Turku, Ida Valjus Turku, Johanna Kaatiala Kuortane, Aina Kyläniitty Kiukkainen, Aina Eurén Turku, Maria Pietilä Pori, Edla Arelin Ulvila, Edvin Raitanen Multia, Eino Heikkilä Alastaro, Edit Mäkinen Keuruu, Alma Litz Kemiö, Elias Savisaari Turku, Lambert Sandell Perniö, Semmi Rajala Tampere, Kaarle Lahti Tuusula, Väinö Järvinen Hausjärvi sekä Herman Perälä Turku. Kaikkiaan 46 osanottajaa.

Kuopion kuurojenkouluun on perustettu toveriyhdistys. Yhdistykseen kuuluu 7:nneen ja 8:nneen luokan oppilaat.

Yhdistyksemme kokoontui ensi kerran 14 p:nä marraskuuta koulumme juhlasalissa, jonka johtajamme oli hyväntahtoisesti antanut käytettäväksemme. Ohjelmassa oli puhe, jonka piti 8:nneen luokan oppilas Pekka Poikselkä, runo nimeltä »Koti», jonka johtajamme oli kirjoittanut, satu ja keskustelua.

Samana iltana ilmestyi ensi kerran meidän oma lehtemme nimeltä »Koti». Siihen oli kirjoittanut johtajamme sekä muuamat yhdistyksemme jäsenet.

Toimikuntaan tuli valituksi: Väinö Sihvola puheenjohtajaksi, Eemil Kettula varapuheenjohtajaksi, Eeva Heinänen rahastonhoitajaksi, Elsa Hussi ja Fabian Mattila sihteereiksi.

Yhdistys kokoontuu joka toisena lauantaina.

Toivomme, että tämä yhdistys tuottaisi meille paljon hyötyä ja virkistystä.

Onnettomuuksia. K. m. palvelija *Taavetti Mattila* Heinolan maaseurakunnasta, noin 44 v. vanha, kouluikäymätön makaa nyt Helsingin kirurgisessa sairashuoneessa vaarallisesti sairaana. Vihainen hevonen puri ja potki häntä tammikuun alussa kovin. Käsivarresta puri hevonen suuren lihapalasan pois, samoin myös päästä. Mutta sairas kyllä paranee vähitellen. — Samalla tavalla puri ja potki vihainen hevonen k. m. palvelijaa *Hjalmar Nummelin*'ia vatsaan Laitilan Kaukolan talossa viime joulukuussa. Hjalmar N. on maannut Rauman sairashuoneessa 5 viikkoa, mutta on nyt jo vähän terveempi.

Varkaus. Erästä maaseutukaupungista kirjoitetaan, että eräs k. m. siellä varasti toiselta km:ltä uudenvuodenaattona taskukellon ja pakeni pois. Poliisi etsi häntä ja löysi vasta tammik. 16 p:nä, sekä vei poliisikamariin. Siellä varas tunnusti rikoksensa ja antoi kellon takaisin omistajalle. Varas itki katkerasti ja katui pahuuttaan. Poliisi päästi hänet irti, mutta antoi vakavan varoituksen. —

Ei tällaisia asioita mielellään paineta lehteen, niin ikäviä ne ovat. Mutta ehkä näistä uutisista on hyötyä toisille km:lle, että oppivat pelkäämään pahaa. Tästä kuulevatkin ihmiset näkevät, mitä pahan siemeniä piilee usein kauniin näköisen kuoren alla.

— Samanlaisia ja vielä ikävämpiä asioita voisimme kertoa muualtakin. Viime aikoina olemme kuulleet paljon surullisia ja rumia asioita monesta paikasta: juoppoutta, tappeluita, varkautta, valhetta y. m. Emme tällä kerralla tahdo sanoa *nimiä*, kenestä selaista olemme kuulleet. Sitä vaan kovin ihmettelemme, että nuoret km:t, jotka ovat monta vuotta koulua käyneet ja paljon hyvää oppineet, eivät vielä ymmärrä, että *juoppous* on ihmiselle vaarallinen vihollinen, joka vie ihmisen häpeään ja onnettomuuteen. Luulimme, että nuoret km. pojat paremmin tämän asian ymmärtäisivät, mutta erehdyimme. Surulla täytyy meidän pyytää, että km:n opettajat yhä enemmän ja enemmän opettaisivat koulusta pois pääseville pojille raittiudesta. Samoin olemme nähneet nyt, että kaikkien km:n ystävien ja km:n yhdistysten pitää tehdä raittiustyötä toverienne hyväksi enemmän. Meidän yhdistyksemme eivät saa olla ainoastaan »huviseuroja», vaan meillä pitää olla myös vakavampia harrastuksia. Yhdistysten pitää kasvattaa jäseniään *raittiiksi, rehellisiksi ja hyviksi ihmisiksi*.

Eivätkö meidän km. poikamme vielä ymmärrä, että väkijuomien kanssa ei saa leikitellä? Poika avaa ensi kerran kapa-

kan oven, ostaa ensi kerran olutpullon ja juo olutta. Hän luulee, ettei hän vast'edes enää tee sillä tavalla. Mutta moni poika on mennyt sitten monta kertaa kapakkaan, ostanut monta olut- ja viinipulloa ja oppinut juomaan kovin. Me tunnemme sellaisia kuuromykkiäkin. Sitten he tuhlaavat rahansa, vievät vaatteensa panttilaitokseen, vievät vaimonsakin tavarat sinne, ostavat väkijuomia, tulevat juopuneina kotiin, tappelevat, lyövät puukolla vaimoaan, viedään poliisikammariin j. n. e. Ja sinne kutsutaan sitten km:n auttajia ja tuttavita selvittelemään heidän asioitaan. — Tällaiset juopot km:t usein kulkevat kaupungista toiseen, etsivät työtä, pettävät ja varastelevat. Sellaista olemme viime aikoina kuulleet ja nähneet. — Ikävästi on uusi vuosi alkanut. Saammeko toivoa, että tulevaisuudessa asiat paranevat, kun sivistys ja valistus enemmän ehtii km:n osaksi tulla?

Tehkäämme siis työtä ahkerasti km:n hyväksi. Ja km:n itsensä pitää myös oppia pitämään huolta toisista tovereistaan. Ei saa pilkata, ei juoruta ja panetella, ei kohdella ylpeästi sellaisia tovereita jotka ovat pahaa tehneet. Teidän pitää opettaa heitä, puhua ystävällisesti heille ja vetää heitä pois huonolta tieltä. Kutsukaa heitä luoksenne, puhukaa heille hyvistä asioista, antakaa heille hyviä kirjoja luettavaksi ja johtakaa heitä hyviin seuroihin. Se on oikein ja kaunista. Älkää sanoko niinkuin Kain: *»olenko minä veljeni vartija?»*

Käkisalmesta. Voimme kertoa, että vanhojen km:n koulu Käkisalmessa on nyt alkanut. Tammikuun 15 p:nä tuotiin sinne ensimmäinen oppilas, jota neiti Hulda Hakala on opettanut. Näinä päivinä on sinne tuotu 2 à 3 oppilasta lisäksi. Koulua pidetään rovasti Helén'in tuparakennuksessa, jossa on 2 huonetta sitä var-ten. Pikku pöydät ja tuolit siellä odottavat Karjalan km. oppilaksi, sekä pikkisängyt tarjoisivat väsyneille oppilaille rauhallisen yölevon »asumalaitoksessa», kun nyt vaan oppilaita tulisi. Mutta siinäpä vaikeus onkin. Km:t itse eivät osaa kouluun tulla ja toiset ihmiset ovat huolimattomia, eivätkä lähetä heitä. Past. Nyberg matkusteli tammikuussa niillä paikkakunnilla ja löysi paljon koulunkäymättömiä km. siellä. Mutta he elävät henkisessä pimeydessä vielä. Totta on, että aivan viime vuosina ja viime syksynä on moni Karjalan km. päässyt kouluun. — Toivotamme onnea ja jatkuvaa harrastusta Käkisalmen koulun alkuunpanijoille ja kannattajille!

Terve tyttö

syntyi meille jouluk. 14 p. 1908 Raumalla.

Maria ja Mikael Salmi.